

ПИЛОТЕН НАБОР ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ИНТЕГРАЦИЯ НА ГЛОБАЛНИ ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ В РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ТЕРИТОРИАЛНО ПЛАНИРАНЕ

Александър Коцев
akotsev@gea.uni-sofia.bg

Структура

- Роля на индикаторите
- Основни принципи
- Критерии към индикаторите
- Пилотният списък ...
- Проблеми и перспективи
- Изводи и препоръки

Роля на индикаторите

- В рамките на настоящата презентация ще бъде представен пилотният списък от показатели за нуждите на обучителната програма
- Той може да послужи като основа за по-нататъшното разработване на работеща система от показатели за целите на практиката

Роля на индикаторите в рамките на проекта Конвенциите от Рио

Дейност 6: Идентификация и подбор на набор от индикатори

- Описание: Идентификация и избор на съвкупност от индикатори за оценка и мониторинг на напредъка на България на под национално ниво в областта на трите конвенции -
 - Биоразнообразие,
 - Опустиняване,
 - Промените в климата.
- Оценка на системите от показатели в практиката на ЕС, отделните агенции на ООН (UNEP, UNDP, UNSD) и др. международни проекти

- Отговорни организации: CEU с подкрепата на СУ "Св. Климент Охридски"

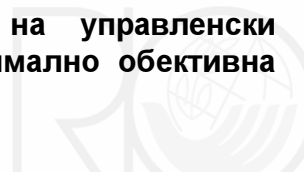
Роля на индикаторите в рамките на курса за обучение

- **Сесия 5** от обучението - Информационно осигуряване, в т.ч.
 - ▣ Системи от индикатори (Български, на ЕС, на ООН)
 - ▣ Работа с количествена информация
 - ▣ ГИС и тяхната роля за информационното осигуряване

Роля на индикаторите в рамките на курса за обучение

- ▣ Курсистите ще придобият познания за:
 - Основните източници на количествена информация
 - Практически умения за работа с количествена информация
 - Методи и техники за трансформиране на изходни данни в научно обосновани показатели
 - Генериране на данни и информация с ГИС
 - И най-вече:
Подпомагане на вземането на управленски решения на базата на максимално обективна количествена информация

Основни принципи

- Индикаторите се използват за опростяване, оценяване и представяне и създаване на ред въз основата на комплексни изходни данни.
- Те трябва да предоставят информация за управлението и обществеността по разбираем начин.
- Индикаторите дават възможност за проследяването на тенденции във времето и пространството
- Разработването на добри индикатори не е проста задача, изискваща събирането и систематизацията на големи обеми от данни
- Необходимостта от разбираемост означава че при конструирането на индикатори често се агрегират големи обеми от данни в кратки, прости характеристики опростяващи реално съществуващия сложен свят

Основни принципи

- Индикаторите би трябвало да се използват в целия процес на провеждане на политика, в т.ч. регионалната политика за:
 - Идентифициране на проблеми
 - Дефиниране на решения
 - Мониторинг на напредъка

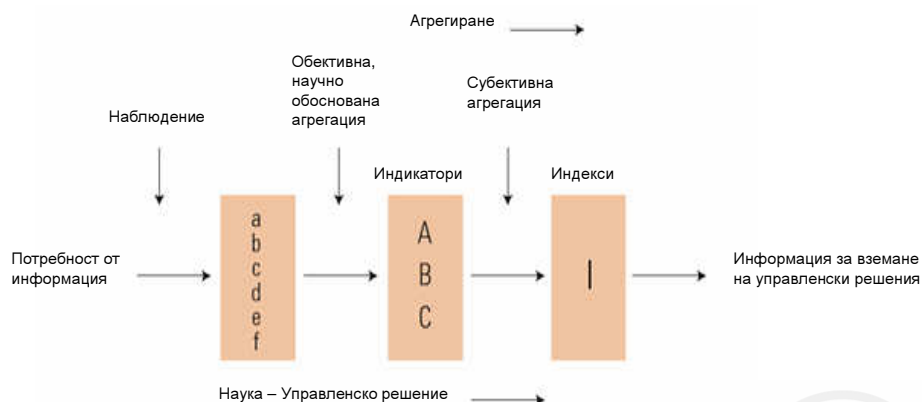

Основни принципи

- Индикаторите трябва да отговарят на цял набор от критерии, които ограничават приложението на индикаторите и начините за тяхното конструиране
- Поради факта че едни и същи индикатори трябва да задоволяват често конфликтни интереси създаването на система от индикатори се явява максимизационна задача, ограничена от наличните време, ресурси, средства и др.

Трансформиране на данните в индикатори

Източник: Lorenz, 1999

Подходи за дефиниране

- Отдолу - нагоре
- Отгоре – надолу

Стъпки по дефиниране

1. Определяне на потребността от информация
2. Разработване на концептуален модел
3. Формулиране на потенциални (пилотни) индикатори
4. Оценка на избраните индикатори на базата на определени критерии

Критерии към индикаторите

- Изчерпателност
- Всеобхватност
- Достъпност
- Стабилност
 - във времето
 - в пространството
- Недвусмисленост
- Репрезентативност
- Прозрачност при конструирането

Пилотен списък

- В пилотния списък са включени максимален брой налични индикатори за трите конвенции от Рио
 - 17 стандартни статистически показатели от НПСИ 2007
 - над 70 индикатора от различни международни източници

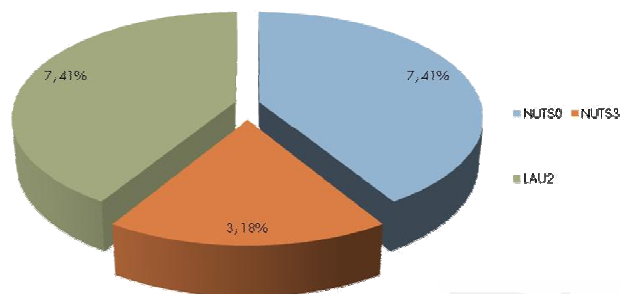

Източници на изходни данни

- НСИ чрез индикаторите заложиени в НПСИ
- Евростат
- Програмата на ООН за околна среда (UNEP)
- Комисия за устойчиво развитие (UN CSD)
- Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС)
- Европейска агенция по околна среда (EEA)
- ПРООН / GEF
- ОССЕ
- Експертно оценена количествена информация
- Други източници

Стандартни статистически индикатори в НПСИ 2007

Примери

- ГИС-базирани индикатори

ГИС-базирани индикатори

- Динамика в структурата на земното покритие на базата на CORINE 2000 за периода 1990 – 2000 (*Данни на ИАОС и ЕЕА*)
 - Структура на земното покритие 1990
 - Структура на земното покритие 2000
 - Дял на териториите претърпели промяна
 - Посока на промяната

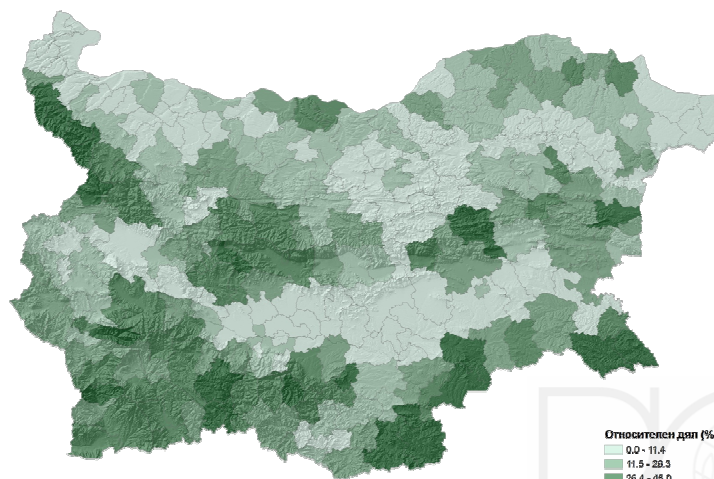

ГИС-базирани индикатори

- Относителен дял на територията на АТД попадаща в рамките на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000 за:
 - ▣ защитените зони за опазване на дивите птици
 - ▣ защитените зони за опазване на местообитанията

ГИС-базирани индикатори

ГИС-базирани индикатори

- ГИС-базирана пространствено моделиране (експертна оценка) на емисиите на замърсители в атмосферния въздух на базата на
 - данни за емисиите (НСИ)
 - Роза на ветровете (НИМХ)
 - Други метеорологични/климатични данни
 - Цифров модел на релефа (МОСВ, МЗП, други източници)
 - Алгоритми за оценка (ЕЕА, научни институции, МОСВ, ИГОС)

Проблеми и перспективи

- Наличие на изходни данни на по-ниските нива (общини, населени места)
- Териториализация (данни по водосбори, административни единици?!)
- Openshaw's MAUP – Агенция по кадастъра, МЗП, ДАГ, др. разполагат с различни данни за площи на АТД
- Конфиденциалност – Закон за статистиката
- Качество на изходните данни
- Динамика

Изводи и препоръки

Съставянето на работеща система от показатели е сложна задача изискваща редица действия сред които:

- Включването на практики от статистическата практика в процеса на дефиниране на индикатори
- Включване на други играчи – общини, НПО, частни компании
- Институционализиране на индикаторите за мониторинг и оценка на примера на РЦВ

Изводи и препоръки

- Отчитане на мнението на потребителите при конструиране на индикаторите
- Широко участие на НИ сектор при финализирането на списъка от показатели (катедра “Статистика” на УНСС, СУ “Св. Климент Охридски”, Асоциация на българските статистици и др.)
- Отчитане на индикаторите при вземане на управленски решения

Изводи и препоръки

- Поради това предлагаме:
 - Организирането на **кръгла маса по въпросите на индикаторите** в която да вземат участие потребителите и “производителите” на количествена информация

Благодаря за вниманието

